

PÕHJA-TALLINNA SÕNUMID

WWW.TALLINN.EE/POHJA

WWW.FACEBOOK.COM/POHJATALLINN

TIRAAŽ 30 000

JUUNI 2020

“Dialog ja positiivsele lahendusele suunatud suhtlus viib elu kiiremini edasi kui vastandumine.”

Peeter Järveld, Põhja-Tallinna linnaosa vanem

Putukaväil – suur idee ja uus trend

10 põnevat fakti Tallinna uuest rohekoridorist

Putukaväil kulgeb mitmekesise rohekoridorina mööda kunagist raudteed Kopli kaubajaamast Aastangu, ühendades eriilmelisi asumeid ja looduskeskkondi.

Nimi viitab sellele, et ala on hea liikumiskoridor putukatele, aga ka teistele loomarühmadele, kes saavad Putukaväila kaudu liikuda ühelt rohealalt teisele. Eelkõige võivad aga linnaelanikud mööda metsaradasid, ratta- või jalgteid liikuda rikkas looduskeskkonnas.

1. Eeskuju Euroopa linnadele

Tolmeldajatele sidusate rohekoridoride planeerimine linnakeskkonda on uudne kontseptsioon, milles Tallinn saab olla üks suunanäitajaid Euroopas ja kaugemalgi. Tolmeldajad – kimalased, erakmesilased, päeva- ja ööliblikad, sirelased jmt putukarühmad – on inimestele väga olulised, sest vastutavad enam kui 150 toidutaime viljumise ja saagikuse eest. Linn võib olla neile isegi parem elukeskkond kui põllumajandusmaastik, kus kasutatakse pestitsiide.

Putukaväil näitab, kuidas tehis- ja looduskeskkond ei vastandu, vaid moodustavad uude sümbioosi: liigirikad niidukooslused murukõrbe asemel; tramm on tõhus alternatiiv autole; kogukonna ettevõtmised (nt värsked toidu kasvatamine) sarnaselt külaelule; vanad ehitised (tühjad garaažiboksid) saavad uue tähenduse.

2. Geniaalne uuskasutus

Idee teostamine muudab

kõrgepingeliinide aluse maa uueks avalikuks ruumiks, 13 km pikkuseks roheliseks linearpargiks. Tartu ülikooli teadlaste uuring suvel 2019 kinnitas Tallinna keskkonnaekspertide hüpoteesi, et tolmeldajate koridor hõlmab kogu endist raudtee ja õhuliinide maad lisaks Põhja-Tallinnale ka Kristiine ja Haabersti linnaosas. Kogu sel alal on eesmärgiks tagada looduskeskkonna kohanemisvõime. Säilitatakse ala looduslik ilme ja haljastuse liigirikkus.

3. Linnaruum väärastatakse

Jaanipäevaks valmiv maastikuarhitektuuri lahendus põhjapoolseima osa kohta on piirkonna etapilise arendamise alus. Kinnisvõime arendamisel OÜ teravilklahendus rõhutab Putukaväila identiteeti ja tõstab ala väärtust liigirikkust toetava haljastuse, puhkealade ja erinevate liikumisvõimalustega. Tänavavõrgu arendamine lähtub Põhja-Tallinna liikuvusvõime ja väldib liigset autoliiklust.

Elanikud pakkusid ideekorje raames linearpargile erinevaid funktsioone: mängu- ja perevõimelised, istumiskohad, jalutamisalad, kiige- ja palliplatsid, maastikupark, loodusrada, ka elektrimastide säilitamine. Valik tehakse eri vanusegruppide (8–80a) tegevusvõimalusi silmas pidades.

4. Kinnisvara väärtus tõuseb

Rohekoridori ja linearpargi väljaarendamine tõstab piirkonna kinnisvara väärtust – kellele ei meeldiks elada ühtaegu linnas ja looduse läheduses. Tallinn saab juurde uue pargi, mis

ühendab linnapiirkondi, pakub eri tegevusi ja puhkamisvõimalust. Linnaplaneerijad tutvustavad lähikonna haridusasutustele õuesõppe võimalusi, linnaaiandusega tegelemist ja linna-looduse toomist elamualade keskele. Linnainimesele on Putukaväil otsetee loodusesse, Merimetsa ja Stroomi randa.

5. Eesmärk – rohepealinn

Jüri Ratas tegi linnapeana suurepärase algatuse premeerida Euroopa linnu jätkusuutlike poliitikate rakendamise eest rohelise pealinna tiitliga. Tallinn on kandideerinud ja jõudnud finaali. Putukaväila projektiga tahame ellu viia ainulaadse idee – tuua läbi linna tee, mis on rikkas vaba aja veetmise võimaluste ja tolmeldajate elupaikade poolest, ilma et üks toimiks teise arvelt. Roheline pealinn on auväärne tiitel, mille nimel teevad Euroopa linnad suuri pingutusi. Putukaväil on meie samm tiitli poole.

6. Pelguranna tramm

Peale liigirikka rohekoridori on elektriliinide ala ka linnapiirkondi ühendav liikumiskoridor. Seda planeeritakse linna rattateede põhivõrgu osana. Sama oluline on aga kiiresti arenevas Põhja-Tallinnas arendada ühistranspordi võrgustikku. Uued liinid parandavad liikumisvõimalusi ja -viise, pakuvad alternatiivi autole ja suurendavad seeläbi tänavate läbilaskvust.

Pelguranna asum on Põhja-Tallinna kõige tihedamini asustatud piirkond, mille kiire lisäühenduse kesklinnaga loob uus trammiliin (vt skeemi).

7. Uued liikumisvõimalused

Põhja-Tallinn oma kauni mereääre ja kesklinna lähedusega on armastatud elupiirkond. See on kõige ratta- ja jalakäijajätkusuutlik piirkond Tallinnas. 2035. aastaks on siia prognoositud ca 40 000 uut elanikku. Oluline on, et mõnus õhustik ja keskkond säiliks nii senistele kui uutele elanikele. Linnas arendatakse rattaga liikumise võimalusi, tulevikus peab saama mööda Putukaväila kulgeda vanalinna servast Hiiu rongipeatuseni. Luues ühendused endise raudteetammiga ja linnatänavate vahel, saab Putukaväilast roheline koolitee Hiiu, Mustjõe, Pelguranna jt asumite lastele.

8. Kogukonnaaiad

Linna toel alustas mullu te-

gevust 8 uut linnaaeda, üks neist on Pelguaed Putukaväilal. Sel kevadel algas teine aiandushooaeg, eskiislahenduse järgi on aial võimsad laienemiskavad. Kogukonnaaias saavad kõik huvilised tasuta peenra, aiandus sobib igale vanusegrupile, maandab stressi ja hoiab hea-naaberlikke suhteid.

Kes soovib oma isiklikus peenras kasvatada söödavaid taimi või looduses aega veetes õppida aiandust, võtku julgelt ühendust aadressil pelguaed@gmail.com. Samuti saab Pelguaeda tegemisi jälgida ühismeedias: www.facebook.com/groups/pelguaed.

9. Tallinna pikim loodusõppe-rada

Putukate ja taimeistiku inventuuridest 2019. a suvel selgus, et Putukaväila ala tolmeldajakoosluste seisund on hea. Esmaklassilise liigilise mitmekesisusega paistavad silma Aastangu–Kadaka piirkonna alvarid jt niidukooslused, kus on elupaigad ka Eestis haruldastel ja ohustatud tolmeldajaliikidel. Kümnendi jooksul on sealt leitud 42 liiki päevaliblikaid (43% Eesti päevaliblikatest) ja 22 liiki kimalasi (78% Eestis leitu-

test). Seevastu Kadaka-Merimetsa alal on vaene taimekooslus (liiga suur niitmissagedus). Sealset olukorda saab hõlpsasti parandada, kui niita harvem, asendada külvatud murukooslusega õierikaste niidukooslusega ja rajada haljastusprojektidega uued toitumisalad meetaimedest.

10. Mõtleme suurelt

Putukaväila kujundamine on 2018. aastal alanud rahvusvaheline projekt, mida juhib linnaplaneerimise amet. Tiimi kuuluvad mitmekülgsed teadlastega keskkonnaekspertid, arhitektid, geograafid, kaasamisspetsialistid. Putukaväila idee on tugev ka kaugemalt Euroopast vaadatuna, jätkuprojekt “B.Green” läbis Interregi Kesk-Läänemere programmi tiheda hindamissööla ja seda toetatakse lausa poole miljoni euroga. ■

Lisainfo: linnaplaneerimise ameti üldplaneeringute sektori arhitekt Kaidi Põldoja, linnaplaneerija Anna Semjonova, projekti juht Anu Leisner.

Putukaväila projekti viiakse ellu Kesk-Läänemere programmi projekti Augmented Urbans ning jätkuprojekti “B.Green” raames.

Põhja-Tallinnas on 60 097 elanikku

Rahvastikuregistri 1. mai andmete kohaselt elas Põhja-Tallinna linnaosas 60 097 inimest.

Aprillikuu jooksul vähenes elanike arv meie linnaosas 55 võrra. Samal ajal kahanes elanikkond mõnevõrra kogu Tallinnas (-240) ja enamikus linnaosadest, see suurenes ainult Kesklinnas ja Haaberstis. Käesoleva aasta nelja kuuga on Põhja-Tallinnasse lisandunud 173 elanikku. Tallinnas tervikuna kasvas elanike arv 1003 võrra ja oli mai alguseks 444 935. ■ Allikas: Rahvastikuregister, 1. mai 2020

■ LINNAOSAVANEMA VEERG

Keskkonnateadlikkus ja Putukaväil

Peeter Järvelaid,

Põhja-Tallinna linnaosa vanem

Tallinn on jõudnud rohelise pealinna rahvusvahelisel konkursil finaali ja oodata jääb žürii otsust sügisel. Kuid rahul võime olla juba täna, sest nelja parema hulka pole Tallinn sel konkursil varem jõudnud.

Kevad 2020 ongi eriline – koroonaeepideemia ja selle kõrvalnähtudena märgid, mis rõõmustavad rohelise ilmavaatega inimesi. Alles hiljuti nägime meedias fotosid Helsingi siluettist, pildistatud Soome lahe siinpoolelt kaldalt. See oli võimalik tänu varasemast puhutamale ohule. Tagasihoidlikum inimtegevus julgustas ka metsaelanikke. Mõni neist eksib küll linna igal aastal, aga sel kevadel tavalisest sagedamini. Puant tuli Haabersti piirkonnast, kus liikus emakaru poegadega – neid võivad tegelikult huvitada ka rohealad Paljassaares.

Paljassaares on rändlinnud taas kohal, nagu ka mägiseid. Omavahel paistab neil koostöö sobivat: veised on lindude pesitsusala eest hästi hoolt kandnud. Mullu sündisid siinsetel karjamaadel ka mägiseid vasikad, kes tulid nüüd tagasi tuttavate lõhnadega Paljassaarede nagu koju. Muide, teadlased on kindlaks teinud, et inimene saab juba sünnist saati kaasa teatud lõhnad ja värvid, mis kujundavad tema jaoks intuiitselt tuttava, koduse keskkonna. Eriti tajuvad seda fenomeni pikemat aega oma lapsepõlvemaast eemal olnud ja siis koduradadele naasnud inimesed. Eks ole ka koduigatsus palju keerulisem nähtus kui materiaalsega seostuv; kodutunne seostub just keskkonnaga, kus me üles kasvanud ja mis meie meeli mõjutanud.

Siinkohal ei saa mööda ka meie endi suhtluskultuurist, ka tihedamast koostööst asumite sees ja vahel. Dialoog ja positiivsele lahendusele suunatud suhtlus saab viia elu kiiremini edasi kui vastandumine. Ka rohelist mõtteviisi ei pea kammitsema 19. sajandi tööstusrevolutsiooni ajast pärit klassivaenu õhutamise kogukondades.

Keskkonnateadlikkus Põhja-Tallinnas ei kujune isoleerituna muust maailmast. Siin on roll linna arengul tervikuna, aga ka näiteks Läänemere keskkonnaseisundil. Üha enam muutuvad meile taskukohaseks tehnoloogiad, mis võivad tagada parema, s.t ka rohelisema elukvaliteedi. Põhja-Tallinnas on teoksil üks suurprojekt, mis lõpetab kõrgepingemastide ajastu – ülekandeliinid lähevad kaablitega maa alla ja tekitavad uued rohealad, millele võime üheskoos leida parima rakenduse sinise kogukonna jaoks.

Putukaväil, mida tutvustab ajalehe esiküljel, on osa sellest suurest projektist. See näitab uutset lähenemist, mis võib tunduda ka ajast ees olevat, aga vahel tulebki leida ebatraditsioonilisi lahendusi.

Põhja-Tallinn vajab kindlasti uudseid ja väga innovaatilisi infrastruktuuri lahendusi. Näiteks linnahalli rekonstrueerimine koos sadama ja tunneli rajamisega linnatranspordi jaoks muudaks sinise liikluskorralduse kaua unistuse suunas.

Kase ja Süsta pargi rekonstrueerimine peaks andma suure panuse linnaosa rohelise vööndi arendamisse. Mereäärset promenaadi tahame näha senistest keskkonnasõbralikumana liivaste rannalapikestega lastele mängimiseks. Siinsamas Kalamajas kasvanud kirjanik Jaan Kross on ju ka luuletuses “Maailma avastamine” kirjutanud, et lapsed jooksevad sinise mere kaldale ja “varbad peavad saama märjaks”. Ehk kirjutab kunagi mõni Põhja-Tallinna uue põlve poeet, et iga laps saab imetleda Putukaväilal imelisi olendeid, keda nad ei karda kätte võtta, sest neil on sünnist saati sinasõprus loodusega. ■

Põhja-Tallinnas läheb kõrgepingeliin maa alla

Kevadel alustas Elering kaevetöid, et asendada Veskimetsa ja Kopli ning Veskimetsa ja Volta alajaamade vahelised kõrgepinge õhuliinid maakaablitega, et parandada Põhja-Tallinna ja Mustamäe varustuskindlust ning vähendada õnnetuste riski.

Edaspidi ei riiva õhuliinid ja mastid linnaruumis enam elanike silma, vabanenud liinikoriidore saab aga kasutada elukeskkonda parandavateks ettevõtmisteks. Taastatakse tuhandeid ruutmeetrit haljastust ja istutatakse hulk puid. Eleringi projektijuht Raigo Kebja ütles, et kaabelliini trassi planeerides oli oluline säästa ka lähedala jäänud puid.

Õhuliinide asendamine on

osa Eleringi suurprojektist, mille vabastatakse tiheasustusalad ülekandevõrgu vananenud õhuliinidest. “Järgmisena viiakse õhuliinid maa alla Paljassaare piirkonnas, kus Volta-Kopli-Paljassaare õhuliin asendatakse Kopli-Paljassaare ja Volta-Paljassaare maakaablitega. Pärast seda saab demonteerida ka viimased õhuliinilõigud, mis kulgevad Volta ja Kopli alajaamadest Veskimetsa suunas,” selgitas Kebja.

Veskimetsa-Volta kaabelliini pikkus on ligi 5,7 km, Veskimetsa-Kopli liin 4,1 km. Esimene kulgeb Kadaka teelt Tuuliku teele, edasi paralleelselt Halla ja Värvi tänavatega ning mööda Kõrgepinge tn kuni Mustjõe tänavani. Trass kulgeb Mustjõe tn ja Paldiski mnt alt läbi, edasi La-

hepea tn alt Pelguranna tn alla ning siis Pelguranna tänavale rajatava kergliiklustee kõrvalt Kolde puisteeni. Seal läheb kaabel Puhangu ja Ehte tn vahelise rohealani ning risti Sõle tn alt läbi. Viimane trassilõik on Erika ja Tööstuse tänaval. Veskimetsa-Kopli kaabel kulgeb paralleelselt esimesega, aga ei keera Kolde pst all ära, vaid läheb otse Stroomi ranna kergliiklustee piirkonnas Kopli alajaamani.

Kaablid paigaldatakse nn kinnisel meetodil, mis tähendab, et ei kaevata kogu ulatuses pealt avatud kraavi, vaid iga ca

180 m järel rajatakse ajutised kaevikud horisontaalpuurimiseks ja kaabel paigaldatakse puurkanalitesse. Kaablid paiknevad vähemalt 1,5 m sügavusel, kohati ka kuni 6 m sügavusel. Vajalikud kaevised asuvad nii haljasaladel, parklates, kergliiklusteedel kui ka sõiduteedel. Liiklejatel tuleb arvestada mõningate piirangutega trassi ulatuses kuni objekti valmimiseni.

Uued maakaablid valmivad 2021. aastal ning vanad õhuliinid on plaanis demonteerida sama aasta lõpuks. Tööd teeb riigihanke võitnud ettevõtte Leonhard Weiss OÜ. ■

Piirangud on järk-järgult leevenenud

Tallinna eriolukorras väljumise kava kohaselt taastatakse 1. juunist eakatele suunatud huvitegevusi.

Alates 1. juunist taasavati eakate päevakeskused ja sotsiaalkeskused, kuid osutatavate teenuste loetelu veel täpsustub. Külalastada saab ka loomaia siseruume ning avatakse avalikud rannad ja Aegna laevaliin. Kultuuriürituste, lastelaagrite ja õpilasmaleva kohta tehakse otsused valitsuse määratud tingimuste põhjal.

Linnapea Mihhail Kõlvarti sõnul jätkab Tallinn konservatiivset joont viiruse leviku tõkestamisel. “Leevendame piiranguid etapiliselt ja lähtume

siin nii terviseameti soovitatud kriteeriumidest kui ka vabariigi valitsuse leevendusmeetmetest. Etapiviisiline lähenemine annab meile võimaluse olukorda jälgida ning vajadusel tegevuskava muuta.”

11. maist alustati staadionide, mänguväljakute, välitreeningalade ja koerte jalutusväljakute avamisega. Enne avamist pesti mängu- ja treeningvahendid üle. Vaimse tervise keskus hakkas pakkuma rehabilitatsiooniteenuseid. Teises etapis avati 18. maist keskraamatukogu filiaalid ja muuseumid, linnaarhiiv ja perekonnaseisuamet ning bootaanikaia siseruomid. Loomaia välialale pääseb 19. maist, sise-

ruumid avatakse külalistajatele 1. juunist.

Tallinna koolides toimub õppeaasta lõpuni distantsõpe, kuid 18. maist võis alustada kontaktundide kuni viiestes rühmades. Noortekeskustes kehtivad välitingimustes samad ohutusnõuded nagu koolides, siseruumides on lubatud üksnes üks-ühele tegevused ning õues tuleb tagada 2+2 nõude täitmine, desinfitseerimine ja töötajatele isikukaitsevahendid.

Matusetalitus on 18. maist taas võimalik läbi viia Pärnamäe, Liiva, Siselinna, Rahumäe ja Metsakalmistu kabelites, ärasaatjate ring peab piirduma kümne inimesega. ■

Lõpuaktusel tuleb arvestada piiranguid

Tallinna üldhariduskoolides ja lasteaedades saab lõpuaktusi korraldada piiranguid arvestades. Põhikooli lõpuaktuseid sel aastal ei toimu ja abiturientidele on riigieksamid vabatahtlikud.

“Oleme saanud rohkesti küsimusi lõpuaktuste korraldamise kohta. Koolijuhitidega arutades jõudisime konsensuseni, et vajalikud piirangud lõpuaktusel sõltuvad sellest, kas aktus on juunis või juulis,” ütles abilinnapea Vadim Belobrovtsev.

Ta selgitas, et juunis võib siseruumide maksimaalne täituvus olla 50%, kuid mitte rohkem kui 50 inimest, välitingimustes mitte rohkem kui 100 inimest ning mõlemal juhul tuleb jälgida 2+2 nõuet. Lõpuaktustel võivad siis osaleda ainult lõpetajad ja õpetajad. Erandiks on vaid hariduslike erivajadustega laste ehk HEV-koolid, kus vanemad on aktustele lubatud ka juunis.

Juulikuus võib siseruumides toimival aktusel olla täituvus samuti kuni 50%, aga kuni 500 inimest. Välitingimustes ei voi

siis inimeste arv ületada tuhandet ja jätkuvalt kehtib 2+2 nõue. Aktusel võivad lisaks lõpetajale ja õpetajale osaleda ka lapsevanemad.

“Lasteaedade lõpupidudel kehtivad üldjuhul samad piirangud mis koolides. Juunis saavad lõpetamisel osaleda ainult ühe rühma lapsed ja lasteaiaopere, juulis võivad osaleda ka lapsevanemad ja teised külalised,” liis abilinnapea.

Põhikooli 9. klassi lõpuaktuseid sel aastal ei toimu, aga koolidel on õigus otsustada, kas

■ TEAVE

SOOVITUSI NAKKUSE VÄLTIMISEKS TÖÖL

1. mine tööle ainult täiesti terve;na;
2. maski kasutamine ei ole kohustuslik;
3. hoonesse sisenedes väldi tunglemist ja hoiu vähemalt 2-meetrist distantsi;
4. hoonest väljuval isikul on alati eesõigus;
5. võimaluse korral kasuta treppi; lifti minnes veendu, et seal ei oleks palju inimesi;
6. enne tööruumi sisenemist pesse käed seebiga; tee seda regulaarselt;
7. võimaluse korral tuuluta tööruume sageli, kindlasti enne ja pärast iga koosolekut;
8. töö- jm puutepindu puhasta selleks mõeldud puhastusvahenditega;
9. suhtlemisel kolleegidega ja hoones liikudes hoiu distantsi;
10. võimalusel eelista nõupidamisteks elektroonilisi kanaleid;
11. kui kasutad maski, siis järgides kasutusjuhendit!

korraldada üleminekuksam või lubada õpilastel esitada loovtöö. Koolide sisseastumiskatsed toimuvad valdavalt elektrooniliselt.

Abiturientidele on sel aastal riigieksamitel osalemine vabatahtlik.

Lõpuaktuste kohta Põhja-Tallinnas annab iga kool ja lasteaed ise oma õpilastele ja lapsevanematele konkreetsemat teavet. ■

PÕHJA-TALLINNA SÕNUMID

Väljaandja: Põhja-Tallinna Linnaosa Valitsus
Aadress: Niine 2, 10414 Tallinn

E-post: sten.svetljakov@tallinnlv.ee
Telefon: 645 7000

Trükk: Printall
Kirjastaja: Harjumaa Ühinenud Meedia, www.harjuelu.ee
Koduleht: www.tallinnlv.ee/pohja
Facebook: www.facebook.com/pohjatallinn
Reklaam: pohja@tallinnlv.ee

Teavitagem seisvatest autoromudest!

Põhja-Tallinna linna-ruum piüritakse vabastada kasutuseta seisvatest ja parkimiskohti hõivavat romuautodest. Mupo inspektorid on neid tänava linnaosast eemaldanud juba 63.

Avalik ruum on kogukonnas ühine ja siin kehtivad tervet kogukonda austavad kindlad reeglid. Kui teame, et sõidukite omanikud hoiavad avalikus ruumis juba kaks aastat või rohkemgi autosid, mis on sellises seisus, et need ei saa enam täita oma algset ülesannet, siis tuleks need linnaruumist eemaldada.

Põhja-Tallinn vajab parkimiskohti sihtotstarbeliseks kasutamiseks, sest parkimisega on linnaosas suur probleem. Juhul, kui keegi soovib oma sõidukõlbmatut autot hoida aastaid tänaval, siis tuleb selleks leida parkimiskohti, mis ei ole avalikus ruumis. Lisaks reostavad romuaudod visuaalselt ka linna- pilti.

Ühtlasi paneksime autoremonditöökodade omanikele südamele, et nad suhtuksid linnaruumi austusega. Avaliku ruumi arveld ei tohi püüda oma töökoja ala vaikimisi laiendada ja parkida sinna remonti ootavaid või varuosadeks mõeldud sõi-

dukeid.

Mupo töötajad on Põhja-Tallinnas teinud sel aastal juba suure töö ära. Selle tulemusena on linnaosa tänavatelt kadunud 63 autoromu. Kui me suudame Põhja-Tallinnast koristada 100 romuaudot, siis tekib 100 väga vajalikku parkimiskohta autodele, mis seda linnaosas vajavad. Saja uue parkimiskoha ehitus läheks aga maksma vähemalt 100 000 eurot – kui maa on tasuta. Kui aga ka maad oleks vaja parkla jaoks osta, siis tuleks maksumus palju suurem.

Siinkohal pöördume kõigi linnaosa elanike poole, et nad informeeriks linnaosa valitsust ja mupot probleemsetest autodest. Tahaksime veel enne suure suve saabumist saada linnaosas täiendavalt vabu parkimiskohti juurde. Infot saate edastada meie Facebooki lehe kaudu, e-maili aadressil pohja@tallinn.ee või telefonil 6457040.

Tallinna heakorra eeskirja mõistes on romuauto selline sõiduk, millel puuduvad mehhaanilised osad, autoklaasid või rattad ja mis oma välimusega rii- vab linna esteetilist väljanägemist või rikub linna puhtust ja heakorda. ■

Koristusala ületas miljon ruutmeetrit

Lõpule jõudsid suuremad puhastustööd. Linnaosas seistakse hea nii murualade, kõnniteede, põõsalauste kui ka pinkide puhtuse eest.

Põhja-Tallinnas alustati kevadpuhastusega juba aprillikuus. Puhastati üle 900 000 ruutmeetri muruala, enam kui 100 000 ruutmeetrit kõnniteid ja platse ning 6300 ruutmeetrit põõsalauseid. Lisaks on nüüd linlaste kasutuses 233 pinki, mis läbisid täiendava puhastuse.

Muuhulgas eemaldati linnaruumist ka ligi sada kuupmeetrit erinevaid isetekelisi prüginikuid ja autorehve.

Puhas linnaruum on meie kõigi jaoks väga oluline ja tänava kevadel oleme sellele eriti suurt tähelepanu pööranud.

Koristusöödega jätkatakse Stroomi ja Karjamaa parkides ning Kopli kalmistupargis, samuti tühjendatakse iga päev neis parkides ka prügikaste. Sarnase graafiku järgi puhastatakse ka mänguväljakuid. Linnaosa

muid haljasalaid koristatakse vastavalt vajadusele üks kuni kolm korda nädalas ja samuti niidetakse.

Kohalikele elanikele on silma jäänud Ehte ja Kaera piirkonna kõrgepingeliinide alune lopsakas taimestik. Seal on käimas projekt "Putukaväil", mille käigus loendatakse ja jälgitakse putukaid võimalikult loomulikus keskkonnas. Seda ala niidetakse septembris, kui projekti aktiivsed tegevused on lõppenud. ■

OHTLIKE JÄÄTMETE KOGUMINE

TALLINNA ELANIKUD SAAVAD OHTLIKKE JÄÄTMEID TASUTA ÄRA ANDA PÕHJA-TALLINNAS LAUPÄEVAL, 13. JUUNIL

10.00–10.30	Kalamaja lasteaia ees (Vana-Kalamaja 28a)
10.40–11.10	Vana-Kalamaja 9 ees parklas
11.20–11.50	Salme 12 (Salme Kultuurikeskuse parklas)
12.00–12.30	Tööstuse/Nõlva ristmikul (Karjamaa bussipeatuse taga parklas)
12.40–13.10	Sitsi 14
13.20–13.50	Neeme/Maleva nurgal
14.00–14.30	Kopli/Uus-Maleva ristmikul (Sirbi kaupluse juures)
14.40–15.10	Kopli/Pelguranna nurgal
15.20–15.50	Pelguranna ja Kari nurgal parkimistaskus (Pelguranna 55 ees)
16.00–16.30	Puhangu 10 ees (garaazidepoolne külg)
16.40–17.10	Sõle 43 ees
17.20–17.50	Erika/Ristiku ristmikul
18.00–18.30	Kolde/Ristiku ristmikul (Kolde poe juures)
18.40–19.10	Sõle ja Härjapea nurgal (Sõle 18 kõrval)

Ära saab anda: pliikussid, patareisid ja väikekussid, akuhappeid, õli- jääke ja -filtreid, aegunud ravimeid, ohtlike jäätmete pakendeid, liimi-, värvi-, laki- ja lahustijäätmeid, aiämürke, väetiste jääke, foto- ja muid olmekemikaale, elavhõbedajäätmeid, sh päevalguslampe, elektri- ja elektronikajäätmeid.

Metsloomad linnas

Viimastel nädalatel on Tallinna elanikud teatanud häirekeskusele linnas liikuvatest põtradest ja isegi karudest. Nähtud on ka metskitse, jäneseid jt metsloomi.

Kohalikes metsatukkades elavad metsloomad võivad vahel eksida linnaparkidesse või koguni tänavatele. Enamasti on nad oma elupaigaga kohanenud ega tarvitse olla inimestele ohtlikud. Samas võib ärevile aetud metsloom käituda ettearvamatult.

Päästeamet tuleb seetõttu meelde elementaarseid käitumisreegleid juhuks, kui inimene satub metsloomaga silmitsi:

1. Hoiu loomast eemale ja väldi temaga igasugust kokkupuudet.

Ilja Matusihis

2. Taandu rahulikult selg ees, ära pööra loomale selga.

3. Väldi loomaga silmsidet ja ära tee järske liigutusi.

4. Ole vaikne ja ära tee lärmi.

5. Ära hakka looma pildistama. Loom on niigi stressis ja võib inimese igast liigutusest halvba kavatsusi välja lugeda.

Sõidukiga liigeldes tuleks aga säilitada ettevaatlikkus ning lasta teele jooksnud loom rahulikult üle tee minna. ■

Mis plaanid on Kase pargiga?

Kavas on kujundada aktiivsust toetav elamuspark mitmekülgseks tegevuseks, paigaldada pingid ja prügikastid.

Looklevate metsaradadega Kase park asub 7,9 hektaril Kopli ja Maleva tänava vahel. Edelas on piirikas trammitee, põhjas ja kirdes raudteeharu. Kunagi laiusi Koplis mets, mis raiuti maha, kui 1912 hakati rajama kaluriküla. Järele jäi vaid metsatukk – Kase park. 1980. aastatel ala kohati kraavitati kuivendamiseks. Siin kasvab peamiselt sanglepik, üksikult ka kuuski, hobukastaneid jm liike. 1930-ndate lõpus ääristati trammitee berliini paplite reaga, pargi kirde- ja lõunanurgas kasvab a 1905–1911 istutatud siberi lehiste salu. Peale rändrahnu, millest kõrgeim on üle 2 meetri ja läbimõõt 4 meetrit, on Kase pargis looduslikult säilinud jää-aegseid kivikülve.

Kase pargi renoveerimisel lähtutakse sealsete loodusväärtuste esiletõstmisest. Peamiste liikumisteede äärde üle kogu pargi tulevad tegevustaskud, et soodustada liikumist ja pargi eri osade avastamist. Taskud ja neile kavandatud funktsioonid on mõeldud esitlema ja väärtustama pargi peamisi looduslikke objekte – looduskaitsealust kivikülvi, soisemaid alasid ja niitusid, puistut ja kraave.

Parki luuakse kolm tegevus-

telge: pargi peatelg, tervisesportlaste rada ja lasterada. Peateljel on tegevustaskud nii vaiksemat istumist nautivatele inimestele kui ka aktiivsemate tegevuste eelistajatele. Lastele mõeldud rajal sisustatakse tegevustaskud enamasti abstraktsete, loovmängu soovivate objektidega: künkad, lohud, postid, torud, ronimiskerad jms.

Tervisesportlaste raja äärde paigutatakse treeningvahendid, mis valitakse kogu keha tasakaalustatud treeningut silmas pidades. Kavas on rajada vertikaalrampiga (vert ramp) rula-park (skatepark). Parki tuleb neli erinevate vahenditega sisustatud treeningupunkti, lisaks korvpalliplats. Kahes kohas hakavad paiknema pinksilaudad.

Ette on nähtud koht ajutise-

lavale, mille ette paigaldatakse statsionaarne pingistik. Rajatakse ka eraldi koorteväljakud nii suurtele kui väikestele koortele. Pargi niiduala ilmestavad sisseniidetud rajad ja piknikuplatsid, soisemaid alasid saab aga avastada laudteel. Kivikülvi tsetatakse esile eraldi killustikurajaga.

Pargi teed ja rajad järgivad juba väljakujunenud võrgustiku. Kogu park valgustatakse ja paigaldatakse turvakaamerad. Pärast pargi uuendamist suunatakse korda pidama pargivahid, kes jälgivad avaliku korra eeskirjadest kinnipidamist.

Maastikukujunduse autor on ettevõtte AB Artes Terrae OÜ. Ehitustöö peaks algama eeloleval suvel ja lõppema tuleval aastal. ■

Stroomi ranna jaanituli jääb sel aastal ära

Traditsiooniliselt on linnaosa korraldanud igal aastal meeoleku jaanipäeva-peo Stroomi rannas.

Tulenevalt kehtivatest eritingimustest seda aga tänava kahjuks ei toimu. Põhja-Tallinna valitsus vabandab kõigi kesksuvepidu ootavate elanike ees!

Palume ka omaalgatuslikult Stroomi rannas ja Merimetsas jaanituld või koosviibimisi mitte korraldada. ■

Tallinn pürib rohepealinnaks

Tallinn konkureerib kahe Prantsusmaa linna, Dijoni ja Grenoble'i, ning Itaalias asuva Torino ga Euroopa roheline pealinna mainekale tiitlile.

2022. aasta Euroopa roheline pealinna tiitlile kandideeris kokku 18 linna. Nelja finalisti hulgas kuulutatakse konkursi võitja välja sügisel Lissabonis. "Mul on hea meel, et meie pingutusi on tunnustanud rahvusvaheline žürii niivõrd kõrgel tasemel. Jätkame võistlust suure innuga. Järgmisena tuleb žüriile esitada täpset kava, kuidas Tallinn panustab jätkusuutlikku arengusse, samuti oma võimekust olla eeskujuks teistele linnadele ja suhelda avalikkusega," sõnas abilinnapea Kalle Klandorf.

Konkursil on oluline ka piirkondade terviklik arendamine säästlike liikumisviiside juurutamise, rohe- ja puhkealade rajamise, jäätmemajanduse kaasajastamise jm teel. Tähelepanu pööratakse samuti taastuvate energiaallikate kasutamisele, müra vähendamise innovaatiliste lahenduste ning linnavõimu koostööle teiste osapooltega elamistingimuste parendamiseks linnas.

Euroopa roheline pealinna tiitli annab Euroopa Komisjon linnale, kus on keskkonnatingimusi tervikuna eri tegevustega planeeritud ja parandatud. Võitnud linna autasustatakse ka 350 000 euro suuruse preemiaga. Rahapreemia abil saab käivitada roheline pealinna projekte. ■

Sitsimäe soomlane Tapio Mäkeläinen

Kui te näete Põhja-Tallinnas Sitsi piirkonnas liikumas üht parimates aastates härrasmeest, kes tähelepanelikult asumi elu jälgib ja imetleb, siis võib see suure tõenäosusega olla Tuglase Seltsi kultuurisekretär ja estofiil Tapio Mäkeläinen.

Kuid öelda Tapio Mäkeläine ni kohta üksnes estofiil, on kindlasti liiga vähe. Soomest pärit Tapio huvifäär on alati olnud märksa laiem: olgu see siis kogu Baltikum (selle kohta on ta andnud välja ka reisiraamatu) või lisandugu Ungari ja riigita soome-ugri rahvad. Eesti kohta on Tapio võtnud eesmärgiks anda välja kõiki meie maakondasid tutvustavad reisiraamatud soomlastele ehk sarja "Reisid Tapioga" (Eesti Vabariik 100 puhul).

Vahel on Tapio huvi aga keskendunud ka mõnele väiksemale piirkonnale. Nii on näiteks ta huvi ja sümpaatiat setode suhtes teinud temast Seto Kuningriigi Kroonikogo aukonsuli. Just Tapio Mäkeläineni kaastööl ilmus setode eepos "Peko" esmakordselt Soomes ning andis väga tugeva tõuke selle rahvakillu uuele ärkamisele 1990ndate alguses.

Tapio Mäkeläineni tegevust Eestis on kõrgelt hinnanud meie vabariigi president, kes omistas talle Maarjamaa Risti V klassi teenetemärgi. Samuti on Tapiot tunnustanud Lääne-Virumaa oma maakonna teenetemärgi-

ga.

Lisaks Eestile on Tapiol siiski veel üks väga tugev ja sügav kirk – see on liivlaste ajalugu ja kultuur. Õigupoolest võib seda lugeda ka perekondlikuks huviks, sest Tapio abikaasa on liivlanna, dr Renate Blumberga, kes töötab Riias Läti Ülikooli ajaloo-instituudis vanemteadurina. Pere jagab kodu nii Helsingis, Tallinnas kui ka Riias.

Juba 1990. aastatel asus Tapio elama Tallinna kesklinna, kuid aastal 2002 otsustas ta Põhja-Tallinna kasuks, leides meelepärase korteri endise Balti Manufaktuuri alal. Nüüd avastabki ajaloo- ja kultuurihuviline Tapio Mäkeläinen suure in-nuga meie linnaosa. Töö käib soomlastele mõeldud uue reisiraamatuga – see tuleb Tallinna eeslinnades, ja üks osa raamatust on pühendatud ka Põhja-Tallinna asumitele. Juba sügisel 2020 peaks toimuma raamatu esitlus Põhja-Tallinnas, nagu ka Helsingis toimivalv Martilaadal. Just Tapio on koos Tuglase Seltsi rahvaga olnud hulk aastaid selle laada üks korraldajaid. ■

Välikohvikus peab olema ruumi

Restoranide ja kohvikute väliterrassidel tuleb samuti nagu mujal järgida kahemeetrise vahemaa nõuet.

Ehkki kohvikupidajad tahaksid vastu tulla oma klientide soovile viibida pärast eriolukorra piirangute leevenemist rohkem terrassidel, et seal sooja su-

vepäikest nautida, ei tohi siiski unustada 2+2 reeglit. Lauad ja toolid peavad välikohvikus paiknema nii, et koos ei istuks üle kahe inimese, välja arvatud perekonnad.

Igas istumiskohas tuleb tagada inimestel kahemeetrine vahe. ■

Aegna saarele algas laevaliiklus

Alates 1. juunist väljub taas Patarei sadamast Aegna laevaliiklust Vesta.

Aegna saarega ühendust pidava laevaliini hooajaline algus pidanuks olema mais, kuid eriolukorra tõttu lükkus see edasi. Tänavune navigeerimishooaega algas 1. juunil ja lõpeb 27. septembril. Reisilaev Vesta väljub Patarei sadamast linnahalli kait (endine Linda Liinide kai).

Suvel väljub laev kuuel päeval nädalas: esmaspäeviti, kolmapäeviti ja neljapäeviti toimub kaks reisi päevas ning reedeti, laupäeviti ja pühapäeviti kolm reisi päevas. Erandiks on 23. ja 24. juuni, mil Vesta väljub vastavalt kolm ja neli korda päevas. Alates septembrist on laevareisid planeeritud ainult nädalavahetustel – nii laupäeval kui pühapäeval üks reis. Vesta ei välju sadamast teisipäeviti, sest siis tehakse laeval hooldustööd.

Kokku on linn tänavuseks na-

vigatsioonihooajaks planeerinud 210 reisi. Abilinnapea Andrei Novikovi sõnul on linn valmis täiendama liiniraafikut, kui nõudlust jagub.

"Et laevaliiklus oleks nii reisijatele kui ka laeva meeskonna liikmetele ohutu ja turvaline, oleme taganud reisilaevale Vesta vajaliku koguse desinfitseerimis- ja puhastusvahendeid," sõnas Novikov.

Ülesõit Aegna saarele kestab ligikaudu tund aega. Eelmüügist saab pileteid osta kuni kaks tundi enne laeva väljumist. Laeva-le pääs ja kohapealne piletimüük algab 30 minutit enne reisi algust. Pileti- ja lisainfo annab AS Kihnu Veeteed koduleht. ■

Tallinna masinatehas 155

Peeter Järveld,
ajaloolane, Põhja-Tallinna vanem

Võib öelda, et raudteed muutsid nii Vene impeeriumi kui ka selle Läänemere provintse. Tallinnas võimaldas raudtee arendada tootmist, mis varem ei tundunud siinsetele äriees-tele atraktiivne kasvõi kohmaka logistika tõttu.

Impeeriumi suured võimalused meelitasid aga siin tegutsema nii kohalikke kui ka välismaalt pärit ettevõtlikke inimesi.

Nüüdses Põhja-Tallinna linnaosas tunneme Volta ja Kopli tänava vahelist ala kui Franz Krulli kunagise ettevõtte territooriumi. Saksamaal Lübeckis sündinud Franz Joachim Heinrich Krull (1835–1901) oli mees, kes jättis jälje Eesti ja Vene impeeriumi tööstuse ajalukku. Tema tegevus meie linnas võiks olla musternäide igale alustavale ettevõtjale. Krull alustas ettevõtluses toodetega, mille järele oli ühiskonnas sel hetkel suur nõudlus. Ta oskas end positsioneerida nii, et sai oma annet parimal moel realiseerida.

Õppinud masinaehitust Saksamaal, võttis Krull 1864 vastu pakkumise asuda tööle Venemaal Novgorodi kubermangus asuvasse masinaehituse ettevõttesse. Vaadanud seal ringi, liikus ta aga juba järgmisel aastal Narva, kus asutas oma ettevõtte – viina tootmise seadmete tehase. Alkoholitootmine oli ju teatavasti ajalooliselt Eesti mõisate majandusedu üks nurgakivi.

Narvas töötas tehase 10 aastat, 1875 kolis Krull selle Tallinna. Aastal 1899 leidis ta lõpuks sobiva maatüki Koplis, kus tehase sai laialt tuntuks kui aktsiaselts Franz Krull. Pannud viinavabrikute sisseseadega aluse oma firma majanduslikule edule ja tuntusele, arendati tootmist juba edasi ning pärandati lõpuks poegadele.

Kui Vene impeerium hakkas Põhja-Tallinnas arendama oma mereväge, siis oli Franz Krulli masinatehas valmis täitma suuremahulisi ja keerukaid sõjalisi tellimusi naabruses asuvate laevatehaste jaoks. Aastatel 1911–1915 täitis tehase riiklike tellimusi, millest vähemalt pool oli sõjalise eesmärgiga toodang (Bekkeri ja Noblessneri tehaste allhanked). Iga edukas ettevõtte investeerib tulevikku ja meistrilikkuse tõstmisse. Just enne Esimest maailmasõda tehtud investeeringud võimaldasid tehasele üle elada keerukad ajad, kui suure impeeriumi sõjalised tellimused ära langesid.

Franz Krulli masinatehas leidis oma koha ka Eesti Vabariigi tööstuses. Sinna osati leida ettevõtte arengu jaoks olulisi inimesi ka väljastpoolt Eestit. 1928 asus tehast juhtima Petrogradi Tehnikainstituudi endine professor Pjotr M. Seloumov, kes oli 1919 emigreerunud Eestisse ning vajas siin erialast rakendust.

1940. aastani osati Franz Krulli masinatehast juhtida nii, et selle tootmine kohanes turu vajadustega. Teine maailmasõda tekitas uusi probleeme ja Krulli tehase (vahepeal nimega Punane Krull) andis oma panuse uute ettevõtete sünnis. Suure sõja lõppedes oli siin Koplis aga olemas töötajaskond ja lahendada suudeti ka seadmete probleem, nii et tootmine sai jätkuda.

Kuni NSV Liidu lagunemiseni oli Tallinna masinatehas omamoodi lipulaev kogu liidu masinaehitustööstuses. 1979 töötas tehases 2058 inimest, aastast 1991 on sel korduvalt vahetunud omanik ja 2020. a peaks tehase ruumides tootmist tegevus lõppema.

Kunagise Franz Krulli tehase järglaseks loevad end mitmed väiksemad ettevõtted: Tallinna Masinatehas OÜ, TMT Holding

TEAVE

TEHASE TOODANG LÄBI AJA

Seadmed viinatööstusele, tarkli-sevabrikutele, saekaatriitele, malmivalu- ja vasekodadele

Jäämasinad, konditsioneerid (teatrite kunstilise jahutamise seadmed)

Vedurid (seeria SK, KK ja MKT) kohaliku põlevkivi kateldega (Berliini firma Borsing projekti-de järgi)

Aurukatlad Ulila ja Püssi elektri-jaamale, Kehra paberivabrikule

Põlevkivi kaevandamise ja üm- bertöötlemise seadmed

Esimesed tunnelahjud kivise- tööstusele

Tsisternid-mahutid

Hekslimasinad ja vibrolauad

Põllutõõmasinad

Teedeehituse masinad (hõõvliid, teerullid)

Vagunelamud (toodeti üle 2000)

Enam kui 200-tonnised mastid

naftapuurtornide püstitamiseks jm

Lisaks täideti unikaalseid metal- litööde tellimusi nii NSVL Tea- duste Akadeemia instituutidele kui Eesti NSV Teaduste Akadee- miale (nt Tõravere observatoor- iumi unikaalsed konstruktsioo- nid, Tallinna linnahalli ja teletor- ni konstruktsioonid, olümpiaehi- tiste metallkonstruktsioonid jm)

OÜ, Baltic Metal Construction OÜ, Techno Serv OÜ jt. Kuid milline saab olema nende ette- võtete jälg rahvusvahelises või Eesti tööstuse ajaloos, seda peab näitama tulevik. Täna tasub aga neil, kes kipuvad Põhja-Tallin- na pidama vaikselt mereäärseks paigaks läbi ajaloo, vaadata vaid loendit Krulli tehase ja Tallinna masinatehase toodangust läbi aegade ja mõelda, kuidas midagi sellist sai siinsel alal üldse valmida. ■

Suvi noortekeskuses

Põhja-Tallinna Noortekeskus sisustab mitmeti noorte vaba aega õues.

Suvel alustab noortekeskus tööd uues formaadis: ukсед avab välikeskus Kopli 98 õuealal ja tegevust jätkab online-keskus. Noortekeskuse hoovis on avatud uus Kopli ekstreempark, kus saab Keardtrepit juhendamisele osaleda teisipäeviti kell 11–12 tasuta treeningutel ja seejärel kell 12–13 töötubades. Suvehooaja programmis jääb ruumi ka noorte omaalgatuseks, lilled ja maitsetaimede istutamiseks, lauamängude mängimi-

seks ning meisterdamiseks. Samuti saab tegeleda fotograafiaga, harrastada matkamist, praktiseerida e-sporti ja teisi pallimänge.

6.–17. juulini on avatud pop-up stiilis välinoortekeskus Põhja-Tallinna eri parkides ja kohtumisparkides, et olla noortele lähemal. Jälgi meie Instagrami kanalit @ptnoortekas, et olla kursis virtuaaltegevustega ja online-kohtumistega. Pilks tasub peal hoida ka muudel ettevõtmistel, mille märksõnad on tänavakunst, ekstreemsport ja muusika. ■

Suvi pakub tänavanäitusi

Linnaosavalitsus korraldab suvel linnaosa asumites kümme avalikku pop-up näitust.

Esimene näitus avatakse 23. juunil ja seejärel toimuvad need iga nädal avaliku linnaruumi eri kohtades kuni augusti lõpuni. Fotonäitused on kõigile tasuta ja tuuakse linnaosa tänavatele koostöös kohalike kunstnike, fotograafide ja kultuuriorganisat-

sioonidega. Iga nädal tutvustab oma loomingut uus fotokunstnik.

Teiste seas võib näha ka koolinoorte arhitektuurikonkursi parimaid töid ja ideid, kuidas kasutada linnahalli potentsiaali. Huvitava väljapaneku teeb ka varsti avatav Kalamaja kogukonnamuuseum.

Tulenevalt kehtestatud ohutuse reeglitest on avalike üritus-

te korraldamist suvel piiratud, üritused toimuvad vähendatud mahus või jäetakse need sootuks ära.

Seetõttu on pop-up näituste formaat sobiv võimalus pakku- da linnaosa elanikele kultuuri- list meelelahutust.

Bianka Soe ja Annika Metsla pop-up näitus Soo tänaval Kalamajas.

☞ Põhja-Tallinna LOV

Juubilaride postkasti saabuvad lilled

Linnaosavalitsus on juba mitmeid aastaid hoidnud au sees ja õnnitlenud meie juubilarid.

Kord kvartalis kutsutakse kokku kõik juubelit tähistavad sünnipäevalapsed alates 65. eluaastast, et koos juua tass kohvi, süüa kringlit ja kuulata muusikat. Kahjuks ei ole aga viimaste kuude keerulisel ajal olnud mõistlik inimesi kokku kutsuda. Seetõttu oleme linnaosas otsustanud saata hoopis juubilaride-

le lilled koju, sest tähtis päev on alati meelepidamist väärt.

Kuidas see täpselt käib? Iga juubilar saab oma postkasti toreda õnnitluskaardi, millest kasvavad mulda pannes kaunid silma rõõmustavad lilled. Just nimelt – õnnitluskaart tuleb panna tervenisti õhukese mullakihi alla ja hoolitseda seejärel piisava valguse, soojuse ja pinna-see niiskuse eest.

Iga õnnitluskaardiga on kaasas detailne kasutusjuhend, mil-

le hoolikal järgimisel hakkavad lilleseemned idanema 2–3 nädala jooksul. Mõned seemned võivad küll idanema hakkamiseks vajada rohkem aega, kuid ka nendega on tarvis vaid kannatlikku meelt. Lilled jõuavad oma täieliku ilu ja õitsemiseni umbes kolme kuu pärast.

Õnnitluskaardi näol on tegemist Põllulilled seemnepaberiga, mis on tehtud 100% taaskasutatud paberist ja trükitud kõrgtrükitehnikas. Vaatamata kujundusele on seemnepaberisegu, mis koosneb järgmiste lillede seemnetest: meelepea

(Myosotis arvensis), moon (Papaver rhoeas), kirikakar (Leucanthemum vulgare).

Soovime kõigile juubilaridele lillerõõmu! Samuti ootame kõigilt kaardi saanutelt pilte sirgunud lilledest, et saaksime neid jagada linnaosa teiste elanikega. ■

Linnatransport läks suvegraafikule

Alates 1. juunist liigub Tallinna ühistransport suvise sõiduplaani järgi.

Abilinnapea Andrei Novikovi sõnul tihendati liine, mis viivad rannaaladele või suvilatesse. Traditsiooniliselt muudetakse 1. juunist ka liinograafikuid, mis teenindavad eelkõige koolilapsi hommikul ja pärastlõunasel ajal. Suvel jätkatakse erinevaid linnaosasid läbivate bussiliinide ühendamist.

“Ühendame bussiliinid 9 ja 53, millega saavutame olukorra, kus ekspressliin hakkab kulgeta Lasnamäelt kuni Mustamäeni ilma ümberistumisteta. Seni on olnud selleks bussiliin nr 5, mis algab Pirital ja lõpeb Nõmmel,” sõnas Novikov ja lisas, et soov on vähendada üm-

beristumisi.

Alates 1. juunist on mitmel peatusel uued nimed. Kadaka-Priisle ekspressbussiliini numbriks saab 9 ning liini trass ja peatused kattuvad olemasolevate bussiliinidega nr 9 ja 53. Kadaka suunal hakkab liin pea-

tuma uues Estonia peatuses, mis paikneb Estonia puiesteel Tammsaare pargi kõrval. Ära jääb Estonia peatus Teatri väljakul. Liini intervall on 11–12 minutit.

Ekspressbussiliinidele nr 11 (Kadaka suunal) ja 46 (Väi-

ke-Õismäe suunal) lisandub Estonia peatus Estonia puiesteel Tammsaare pargi kõrval. Samuti hakkab seal peatuma liin nr 9 Kadaka suunal.

Bussiliini nr 62 liikumistee muutub Mäeküla suunal: liin hakkab teenindama Kotermaa

tänavat ka linnast väljuval suunal, lisanduvad Kotermaa ja Moonalao peatused.

Alates 1. juunist kannab Vana-Lõuna bussipeatuse nime Vana-Lõuna tänaval asuv peatus, kus peatub bussiliin nr 32 Kopli suunal.

Juhime tähelepanu, et bussipeatuste Hotell Tallinn, Pikaliiva ja Vineeri nimi muutub vaid märgitud tänaval asuvas peatuses. Telliskivi trammipeatuse nimi ei muutu!

Peatuste uued nimed on leitavad tabelis. Sulgudes on märgitud tänav, kui peatuse nimi muutub vaid sellel tänaval asuvas peatuses, mitte kõikides sellenimelistes peatuses. Suviste sõiduplaanidega palume tutvuda Tallinna kodulehel. ■

TEAVE

Peatuse nimi kuni 31.05 (peatuse nimi muutub ainult sellel tänaval)

Hotell Tallinn (Toompuiesteel)
Balti jaama poolne peatus)
Telliskivi (Ristiku tn)
Pikaliiva (Rannamõisa tee)
Räga
Reisisadam A-terminal
Reisisadam D-terminal
Lauluväljak
Inglirand
Vana-Lõuna
Vineeri (Vana-Lõuna tn)

Peatuse nimi alates 01.06	Peatuvad liinid
Toompark	Buss 21, 21B, 41, 41B, 43, 59, 66, troll 4, 5
Pelgulinn	Buss 40, 59
Tähistaeva	Buss 4
Pikaliiva	Buss 4
Reisisadama A-terminal	Buss 2
Reisisadama D-terminal	Buss 2, 20
Lillepaviljon	Buss 1A, 5, 8, 34A, 38
Lauluväljak	Buss 1A, 5, 8, 34A, 38
Kitseküla	Buss 32
Vana-Lõuna	Buss 32

Toeks dementsusega inimestele

2018. a. septembris sõlmis Sotsiaalministeerium lepingu MTÜ Elu Dementsusega, Viljandi Haigla, Tartu Tervishoiu Kõrgkooli ja SA EELK Tallinna Diakooniahaigla Demensuse Kompetentsikeskuse loomiseks.

Demensuse Kompetentsikeskuse visiooniks on tagada dementsussündroomiga inimestele ja nende lähedastele inimväärne elu Eestis.

Märtsis alanud eriolukorra tõttu on kompetentsikeskus keerulises olukorras – inimesed, kelle jaoks on kompetentsikeskus loodud, kuuluvad äärmiselt riskirühma või puutuvad väga tihedalt kokku riskirühma kuuluvate inimestega ning sellest tingituna oli mõistlik loobuda ka kõikidest üritustest ja kohtumistest.

Kuid see ei tähenda, et töö oleks seisma jäänud. Kriisist tulenevalt toimub inimestega suhtlemine rohkem telefoni ja virtuaalsete suhtluskeskkondade kaudu.

Demensusealase nõu saamiseks on võimalus helistada in-

fo- ja usaldusliinile 644 6440. Infoliini töötab tööpäeviti – esmaspäeviti, teisipäeviti, neljapäeviti ja reedeti kell 12.00 – 16.00 ning kolmapäeviti kell 16.00–20.00.

Info- ja usaldusliinile saab helistada nõu saamise kõrval ka murede/rõõmude jagamiseks ning helistada võib ka lihtsalt suhtlemiseks, et vältida isolatsioonis tekkivat üksindust, ärevust ja depressiooni. Helistada võivad nii dementsusega inimesed, nende lähedased, aga ka tervishoiu- ja sotsiaalhoolekande spetsialistid või kogukonna liikmed, kui neil on mure dementsusega inimese käekäigu pärast.

Kui helistaja ei soovi ennast tutvustada, siis ta võib oma küsimused või mure esitada ka anonüümselt.

Juba kolmandat aastat korraldavad MTÜ Elu Dementsusega vabatahtlikud tugigruppe dementsusega inimeste lähedastele. Enne eriolukorra välja kuulutamist kogunesid dementsusega inimeste lähedased 22 eri paigus üle Eesti. Mõnes tugigrupis käis lähedasi vähem, teises

rohkem, kuid tagasiside oli enamasti kõigil sarnane: nii hea, et kokku saime, sai oma muret teistega jagada, vahetada kogemusi ja nippe, kuulata, kuidas teised hakkama saavad, toetada ja saada ise tuge ning tunda, et sa ei ole oma murega üksik.

Eriolukorra ajal ei saa enam ka lähedased kokku tulla ning seepärast hakkasime korralda-

ma virtuaalseid tugigruppe dementsusega inimeste lähedastele. Virtuaalses tugigrupis saab osaleda ükskõik millises Eestimaa paigast, virtuaalse tugigrupiga ühinemiseks peab inimesel olema kõlaritega arvuti ja internetiühendus.

Oma soovist tugigrupiga ühinemiseks võivad lähedased anda märku kirjutades info@elu-

demensusega.ee või helistades info- ja usaldusliinile 644 6440.

Helistades numbrile 644 6440, tasub helistaja kõne eest telefonioperaatori hinnakirja alusel.

Virtuaalses tugigrupis osalemiseks peab olema internetiühendus, kuid nõu ja tuge saavad kõik tasuta! ■ **Demensuse Kompetentsikeskus**

Tallinna Lastehaigla Toetusfond

Halva une nägu

Unehäired võivad rikkuda lapse elu. Kingi head und ja toeta Eesti esimese laste unekeskuse loomist.

Sõlmi püsiannetus: toetusfond.ee

JUUBILARID

ÕNNITLEME JUUNIKUU SÜNNIPÄEVALAPSI!

95

MARIA GLAZUNOVA
JOHANNA ÖÖBIK

90

NADEŽDA BAKANOVA
MARIA GONCHAROVA
MIHHAIL MOROZOV
KLAVDIA NIKIFOROVA
JUTA VÕSA

85

FYODOR BUSHAK
VLADIMIR GORBATENKO
NINA GUSAKOVA
VELLO HERMANN
VILMA-MARIE HÄMARSOO
JEKATERINA IVANOVA
BORISS JAKOVLEV
LEHTI JALASTO
TIUU KÄSK
HELBE PALMIN
HILLART PAULS
NIINA PETROVA
LARISA PUNISSON
ALLA SAMATOVA
ANATOLY SEMENCHENKO
BORISS SERGEJEV
PJOTR TJUTJAŽEV
MART TUISK
OLGA VASSILJEVA

80

VLADISLAV ABRAMOV
VAIKE ESOP
SIRJE KAURSON
JEVGENI KRAINEV
VJATŠESLAV KRIŠNEV
ELVE KÄSPER
ELMAR LAANE
VIKTOR LEVTŠENKO
HELLE MAASING
MARIA MIKHAYLOVA
LUDMILA MINKATŠ
VALVE MÄGI
VIACHESLAV SHKULETA-
GROMOV
HELJE STAUB
VALENTINA TARASSOVA
LEONORA TÄHISTE
EINO VEIDEMANN
VYACHESLAV VLASOV

Tule kõndima!

Suvel jätkub Stroomi rannas järjest populaarsem kepikõnni treeningsari “Tule kõndima”.

Tasuta treeningud toimuvad juunist oktoobrini neljapäeviti kell 11. Esimest korda kogunetakse 11. juunil. Põhja-Tallinna vanema Peeter Järvelaidi sõnul annab sari inimestele lisavõimalusi sportida ja vabas õhus liikuda.

“Kepikõnd on mõnus, tervislik ja jõukohane igas vanuses inimestele, samuti parim viis tugevdada südame- ja veresoontkonda. Kepikõnni treeningud toimuvad meil Põhja-Tallinnas juba seitsmendat aastat järjest ja osalejate arv aina kasvab,” ütles Järvelaid.

Sel aastal viib treeninguid läbi kepikõnnitreener Rene Meimer, kes on selle liikumisharrastuse eestvedaja ja patroon Eestis. Tema juhendamisel õpitakse selgeks õige tehnika, tänu millele paraneb ka treeningust saadav kasu.

Treeninguks kogunetakse Stroomi rannahoone juures (Pelguranna 30), kus võib saada ka kõnnikepid. ■

■ REAKUULUTUSED

Kivikorstnate ehitamine ja remont. Tel 518 8889

Müüa kvaliteetsed, hästi pakitud küttepuud (30–60 cm) ja klotsid võrkudes alates 2,20 € / võrk. Hinnad kohaletooduna. Tel 5620 8210

Müüa saetud ja lõhutud küttepuud pikkusega 30–60 cm. Kojuvedu. Tel 522 7345, e-post marek406@gmail.com

Müüa sõnnikut, mulda, liiva, kilustikku. Tel 5697 1079

Ostan 1–2-toalise korteri Tallinnas (võib olla remontivajav). Tel 5393 4554

Ostan garaaziboksi. Notari korraldamine ja kulud minu kanda. Tel 545 11053

Ostan kasutuseta jäänud sõiduki, võib vajada remonti. Kiire tehing ja vormistamine. Kõik pakkumised oodatud. Tel 5365 4085, skampus@online.ee

Ostan korteri Tallinnas, võib vajada kapitaalremonti. Otse omanikult. Tel 5304 5155

Ostan rinnamärke, vanu postkaarte, fotosid, trükiseid ja dokumente ning muid Eesti ajalooga seotud kolleksioneerimise esemeid. Tel 602 0906 ja 501 1628, Tim

Ostan seisma jäänud sõidukeid. Ka

avariilisi, riketega, arvelt maas, vanu ja lihtsalt kasutult seisvaid. Kohapeal kiire vormistamine ja tehing. Pakkumisi ootan seisevautoto@gmail.com või tel 5618 8671

OÜ Estest PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215

Pakun muruniitmise ja trimmerdamise teenust koduaedades, ühistute ja äriühingute ümbruses. Helista ja küsi lisa tel 5399 3595

Pottsepatööd. Uute küttekehade ehitus ja vanade remont. 12-aastane töökogemus ja kutsetunnistus. Tel 5690 3327

Raamatupidamisteenus Eesti ettevõtetele, paberivaba. Decus OÜ, decusrmp@hotmail.ee, tel 5348 1559

Vana tehas (Marati 5, Kopli) otsib alates juunist 2x nädalas usaldusväärset koristajat. 600+ rm, 4 korrust, 3 trepikoda, 7 WC-d (11 WC-potti). Töö füüsiliselt raske, aga seltskond meeldiv. Kirjuta teet@pohjalatehas.ee või helista tel 564 1987

Vannitubade remont, boilerite, pistikute paigaldus. Kõik elektri- ja torutööd. Ümmistuste kõrvaldamine. Tel 5850 8713

Väljaõppinud puudelangetaja teostab ohtlike puude ja okste raiet. Tööd teen tõstuki ja köistehnikaga. Freesin kände ja teostan okste äravedu. Puude üldseisundi hindamine ja konsultatsioon tasuta. Tel 513 3458

ABC Laenuid
ABC Laenuid OÜ / Lombard

- Laenuid legaalne vastu
- Kalla ja hõbedat kokkusaet
- KOMISJONIMÜÜK

www.abclaenuid.ee
Tel 631 0190

TALLINNA KÜTTELADU

PUITBRIKETT, PELLETTID
TURBABRIKETT, KIVISÜSI
KAMINAPUUD ja
KÜTTEKLOTSID

TASUTA TRANSPORT JA
SOODSAD HINNAD!

Tel 66 00 190, 51 36 999.
Pärnu mnt 139E/7, Tallinn. www.kutteladu.ee

SÕLE PESUMAJA

- Pesu pesemine, kuivatamine, triikimine
- Vaipade ja vaipkatete keemiline puhastus
- Puitbriketi müük

E–R 10.00–18.00, L–P suletud
(väljaspool tööaega kokkuleppel)
Sõle 86 / Kopli 69A, Tallinn

Soodne ja mugav pesutakso teenus:
viime musta pesu ning toome tagasi puhta ja triigitud pesu! Kontakt +372 5838 2337

www.pesuspets.ee

RISTIKU PESUMAJA

- * Pesu pesemine, kuivatamine, triikimine
- * Vaipade ja vaipkatete keemiline puhastus
- * Pehme mööbli keemiline puhastus

Oleme avatud E; K; R 10:00-17:00
Address: Ristiku 11 Kontakt: 5010483

Puhas pesu 24 tunniga - **TÄN PESUTAKSO!** Tuleme pesule ja vaipadele ise järele ning toome puhtana Teile tagasi.
www.aberto.ee / info@aberto.ee

GaasiEkspert OÜ

- Gaasiseadmete müük, paigaldamine, hooldus ja remont
- Gaasilekete kontroll ja kõrvaldamine korterites ja trepikodades
- Gaasisüsteemide projekteerimine

Gaasiseadmete kauplus
Punane 6 • 601 2888 • info@gaasiekspert.ee

Sõle loomakliinik

Lemmikloomade diagnostika ja ravi, küülikute ja pisinärliste ravi, lemmikloomade esmaabi ja toidud

Tel 660 4004, 5866 4004,
Sõle 86/Kopli 69A

KAUPLUS
ÕMBLUSMASINATE ABI

Tehnika 24 Tallinn | avatud E-R 10-17 L 10-14

MÜÜGIL UUED JA KASUTATUD MASINAD GARANTII KÕIGILE!

TOOD OMA VANA MASINA MEILE SAAD UUE VÕI KASUTATUD MASINA OSTULT HINNASOODUSTUST!

SAMAS KA ÕMBLUSMASINATE REMONT JA HOOLDUS!

☎ 50 10 743   www.omblusmasinad.ee

WWW.STROOMIKESKUS.EE
TUULEMAA TN 20

STROOMI KESKUS

SUUREM, KUI SILMALE NÄHTAV
MUGAV - AVAR - USALDUSVÄÄRNE